

REPUBLIKA HRVATSKA
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA

GRAD ŠIBENIK
Upravni odjel za društvene djelatnosti

KLASA: 402-01/21-01/13
URBROJ: 2182-1-05/1-23-9
Šibenik, 15. ožujka 2023. g

n/p gradonačelnika
dr. med Željko Burić

IZVJEŠĆE

o provedbi mjera i aktivnosti Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika za razdoblje 2021.-2022. godine

Gradsko vijeće Grada Šibenika donijelo je 14. prosinca 2021. godine Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika za razdoblje od 2021. do 2025. godine (u daljnjem tekstu Strategija; „Službeni glasnik Grada Šibenika br.8/21).

Svrha Strategije: Grad Šibenik donosi Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika kako bi se osobe s invaliditetom što aktivnije uključile i integrirale

Ciljevi Strategije: osiguranje integracije osoba s invaliditetom ostvarivanjem integracije u važnim životnim područjima kroz njihovo ravnopravno sudjelovanje u političkom, javnom i kulturnom životu; u procesu odgoja i obrazovanja; u zapošljavanju, zdravstvu i rehabilitaciji; u socijalnoj zaštiti; u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja; u istraživanju i razvoju i drugome.

Strategija promovira građansku perspektivu i socijalni model djelovanja prema osobama s invaliditetom u gradu Šibeniku, utemeljen na sustavu primjene ljudskih prava. U potpunosti odbacuje poistovjećivanje osobe s invaliditetom s ulogom pacijenta kojemu je potrebna zdravstvena ili neka druga skrb. Naglasak je na sposobnostima osobe koja će, nakon što društvo ukloni postojeće prepreke, ostvariti svoj potpuni razvoj.

Nadalje, Odluka o imenovanju Odbora za provedbu Strategije donesena je 17. ožujka 2022. godine („Službeni glasnik Grada Šibenika br.5/22). Prema članku VI. Odluke Strategija je postala obvezujući dokument za sve gradske urede, ustanove i društva u vlasništvu Grada Šibenika u provođenju mjera i aktivnosti s područja važnih za svakodnevni život osoba s invaliditetom. Kako bi se prethodno navedeno moglo realizirati, upravna tijela Grada Šibenika dužna su u svoje godišnje planove rada uvrstiti mjere i aktivnosti u skladu sa Strategijom; za svaku godinu planirati proračunska sredstva za njihovu provedbu i Odboru dostavljati izvješće o provedbi mjera, a Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Šibenika objedinjeno izvješće o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije ovime dostavlja gradonačelniku.

Grad Šibenik u svojem proračunu osigurava znatna sredstva za realizaciju mjera Strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom na području Grada Šibenika.

Kako bi se ostvarila vizija poboljšanja životnih uvjeta za osobe s invaliditetom Strategijom su se odredila područja djelovanja i mjere kojima se žele postići planirani ciljevi, a prije svega poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom:

1. Obitelj i život u zajednici; mjere:

- 1.1. Edukacije, stručni skupovi, predavanja, komunikacijski treninzi, radionice (za obitelj i stručnjake) putem kojih se promiču obiteljske vrijednosti i uspostavlja psihosocijalna stabilnost obitelji
- 1.2. Osnaživanje osoba s invaliditetom za preuzimanje odgovornosti te poticanje na neovisno planiranje njihovog života
- 1.3. Omogućiti planiranje obitelji osobama s invaliditetom
- 1.4. Provođenje edukacija, predavanja i radionica u dječjim vrtićima za roditelje/skrbnike/udomitelje i odgajatelje za rad s djecom s teškoćama u razvoju
- 1.5. Edukacija djelatnika javnih službi radi kvalitetnijeg uključivanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u život zajednice

2. Odgoj i obrazovanje; mjere:

- 2.1. Informiranje i upoznavanje odgojno – obrazovnih ustanova u gradu Šibeniku s programskim djelovanjem udruga i ustanova koje se bave s djecom s teškoćama u razvoju i mladima s invaliditetom (stručne tribine, ciljani susreti)
- 2.2. Osiguravanje adekvatne opreme i sredstava za odgojno – obrazovne ustanove
- 2.3. Uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u postupke donošenja odluka koje ih se izravno tiču i utječu na kvalitetu njihova života

3. Zdravstvena zaštita: mjere:

- 3.1. Edukacija osoba s invaliditetom o prevenciji i liječenju različitih stanja i bolesti ovisnosti
- 3.2. Educiranje djelatnika u turizmu o načinu pružanja usluga osobama s invaliditetom
- 3.3. Povećati spektar usluga i broj korisnika rekreativno – terapijskih programa

4. Socijalna zaštita; mjera:

- 4.1. Praćenje socijalnog i materijalnog statusa osoba s invaliditetom

5. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost; mjere:

- 5.1. Osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti (zdravstvenih i socijalnih ustanova, obrazovnih institucija, kulturnih ustanova, sportskih i rekreacijskih ustanova i površina...)
- 5.2. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom
- 5.3. Zamjena dotrajalog i nabavka novog voznog parka javnog prijevoza koji je prilagođen osobama s invaliditetom
- 5.4. Omogućavanje korištenja specijalno prilagođenih vozila djeci i odraslim osobama s invaliditetom
- 5.5. Poticanje i sufinanciranje aktivnosti udruga osoba s invaliditetom usmjerenih na povećanje sigurnosti osoba s invaliditetom u prometu
- 5.6. Program aktivnosti kojima se obilježava Europski tjedan mobilnosti
- 5.7. Dnevni smještaj za osobe s invaliditetom te osobe s mentalnim teškoćama

6. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad; mjera:

- 6.1. Aktivno djelovanje na promicanju prava osoba s invaliditetom kod poslodavaca u gradu Šibeniku te poticanje poslodavaca na njihovo primanje u radni odnos

7. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja; mjere:

- 7.1. Osigurati pravno savjetovanje za osobe s invaliditetom
- 7.2. Osigurati dostupnost dokumenata za zaštitu ljudskih prava te dokumenata za zaštitu od nasilja osobama s invaliditetom
- 7.3. Aktivnosti pravne zaštite i zaštite od nasilja i zlostavljanja osoba s različitim vrstama i stupnjevima invaliditeta

7.4. Uklanjanje stereotipa o oštećenju kao mogućem uzroku nasilja nad osobama s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju

7.5. Senzibilizacija stručne i šire javnosti o problematici nasilja i zlostavljanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

8. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti; mjere:

8.1.Omogućiti informacijsku pismenost osobama s invaliditetom

8.2.Obrazovne ustanove opremiti dostupnim pomagalicama

8.3.Poticanje osoba s invaliditetom i njihovih udruga na javnu promidžbu u suradnji s medijima

8.4.Koristiti odgovarajuće načine i sadržaje edukacija na svim obrazovnim razinama i približiti djeci i mladima znanja i iskustva o obilježjima invaliditeta

9. Sudjelovanje u kulturnom životu; mjere:

9.1.Osigurati mogućnost kreativnog izražavanja osobama s invaliditetom

9.2.Poticati umrežavanje i uključivanje osoba s invaliditetom u projekte u kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

9.3.Poticati kulturnu suradnju putem raznih oblika kulturnih manifestacija

9.4.Upoznati javnost s kulturno-umjetničkim mogućnostima i postignućima osoba s invaliditetom

9.5.Omogućiti dostupnost kulturnih sadržaja i doživljaj kulturne baštine osobama s invaliditetom

10. Sudjelovanje u političkom i javnom životu; mjere:

10.1. Osiguravanje tehničke potpore ili drugih oblika pomoći da bi svim zainteresiranim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značenja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini

10.2. Informirati osobe s invaliditetom o načinu funkcioniranja Gradskog vijeća Grada Šibenika, te ih informirati o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice

11. Rekreativna, razonoda i sport; mjere:

11.1. Organizacija sportskih natjecanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini

- 11.2. Prilagodba sportskih terena te prilagodba opreme potrebama djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
- 11.3. Koristiti princip univerzalnog dizajna u izgradnji i opremanju sadržaja za djecu s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
- 11.4. Omogućiti osobama s invaliditetom neposredno praćenje sportskih događanja na sportskim terenima (u suradnji sa sportskim klubovima) uza sve potrebne prilagodbe

12. Civilno društvo; mjere:

- 12.1. Sustavno podizanje razine svijesti javnosti o značenju udruga osoba s invaliditetom
- 12.2. Razvijati partnerstvo Grada Šibenika s udrugama osoba s invaliditetom na konkretnim projektima i programima
- 12.3. Unaprijediti suradnju između različitih grupacija osoba s invaliditetom
- 12.4. Uključivanje osoba s invaliditetom u aktivnosti OCD-a na području grada Šibenika
- 12.5. Poticati stvaranje mreža i udruživanje udruga sukladno zajedničkim interesima u provođenju projekata i programa.

U skladu s navedenim područjima kao konkretna postignuća u provedbi definiranih mjera u 2022. godini naglašavaju se područja: odgoja i obrazovanja (povećanje broja asistenata u nastavi u osnovnim školama i osobnih pomagača u vrtićima), socijalnog uključivanja s naglaskom na razvoj socijalnih usluga, suradnju s organizacijama civilnog društva grada Šibenika te pristupačnosti i prijevoz (specijalizirana vozila, niskopodni autobusi, gradski bazen, plaže, transporter i u povijesnoj jezgri, rampe, parkirališna mjesta).

1. Obitelj i život u zajednici; mjere:

1.1. Edukacije, stručni skupovi, predavanja, komunikacijski treninzi, radionice (za obitelj i stručnjake) putem kojih se promiču obiteljske vrijednosti i uspostavlja psihosocijalna stabilnost obitelji

Unaprjeđenje organizacijskih, komunikacijskih i drugih vještina voditelja i članova udruga preduvjet je kvalitetna rada udruga i daljnjeg razvoja socijalne mreže podrške osobama i obiteljima osoba s invaliditetom. Stoga su organizirana predavanja, radionice i okrugli stolovi s članovima udruga osoba s invaliditetom i njihovim obiteljima. Održana su javna predstavljanja programa i projekata udruga osoba s invaliditetom, te su prigodno obilježeni važni datumi i obljetnice. Izdvajamo:

* Grad Šibenik je dugogodišnji partner udruzi „Izvor ljubavi“ Udruga za pomoć djeci s teškoćama u učenju Šibensko-kninske županije, pa tako i na njihovom projektu u 2022. godini: „Kad su čitanje i pisanje muka“ u okviru kojega se kontinuirano provode aktivnosti:

- Predavanja za roditelje; Psiholog radionice, savjetovalište: Roditelj – dijete – disleksija“ petkom i subotom od 10:00 do 14:00
- Interaktivne logopedске radionice: „Naučimo djecu s disleksijom čitati i pisati“ petkom od 13:00 - 20:00
- Kreativne radionice za otkrivanje talenata i sklonosti /učim kroz igru, glumu i pokret / četvrtkom od 14:00 – 20:00
- Radionica „Čitanje se čitanjem uči “/učimo strani jezik srijedom od 13:00 – 20:00
- Radionica čitanja, pisanja, pamćenja primjena umnih mapa / utorkom od 9 – 12; 14: – 19
- Pomoć u učenju /individualni rad / pon. - pet. 10:00 - 13:00 i 14:00 - 20:00
- Radionice zdrave prehrane, likovne, informatičke, sportske: subotom od 16,00 - 20,00
- Obilježavanje 15 godina postojanja udruge

- Dječjem vrtiću Smilje odobrena su sredstva u iznosu od 4.882.500,28 kuna za EU projekt „Dječji pogled na svijet“, u okviru poziva „Nastavak unaprjeđenja usluga u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a Grad Šibenik je partner na projektu. Projekt će se provoditi u pedagoškoj 2022./2023. godini. U projekt je uključeno pet objekata predškolske ustanove u kojima će se putem projekta proširiti svoj obujam djelovanja, educirati svoje djelatnike i uvesti nove programe. Edukacije za sve odgojitelje DV Smilje koji se tematski vežu za partnerstvo, komunikaciju i djecu s teškoćama u radu, održavala je doc.dr.sc. Diana Nenadić – Bilan u područnom objektu Šibenski tići. U edukaciji su kroz šest modula u razdoblju od 7. – 28. svibnja 2022. g. sudjelovali odgojitelji svih područnih objekata, odgojitelji

koji su zaduženi za djecu s teškoćama u razvoju i odgojitelji pripravnici, sveukupno 59 odgojitelja. U sklopu navedenog predavanja na temu Partnerstvo odgojitelja i roditelja održane su radionice na temu: Kvalitetna komunikacija i Komunikacijske vještine.

1.4 Provođenje edukacija, predavanja i radionica u dječjim vrtićima za roditelje/skrbnike/udomitelje i odgajatelje za rad s djecom s teškoćama u razvoju:

*Dječji vrtić Smilje organiziralo je i provelo Edukacije za sve odgojitelje koji se tematski vežu za partnerstvo, komunikaciju i djecu s teškoćama u radu, pod vodstvom doc. dr. sc. Diana Nenadić – Bilan u područnom objektu Šibenski tići. U edukaciji su kroz tri modula od 22. listopada 2022. g. do 10. prosinca 2022. sudjelovali odgojitelji svih područnih objekata, odgojitelji koji su zaduženi za djecu s teškoćama u razvoju i odgojitelji pripravnici, sveukupno 60 odgojitelja. U sklopu navedenog predavanja na temu prepoznavanje i rad s djecom s posebnim potrebama održane su radionice na teme: Procjena sposobnosti djeteta; Djeca s teškoćama; Vježba osluškivanja osjećaja; Darovita djeca i Kreativni odgojitelji.

*Stručni djelatnici Dječjeg vrtića Šibenska maslina sudjelovali su na sljedećim edukacijama:
-Inkluzivni odgoj i obrazovanje u dječjem vrtiću, pod vodstvom dr. sc. S. Sekušak Galešev; doc. dr. sc. K. Romstein; M. Marjanac, mag. preasc. educ.; doc. dr. sc. J. Stošić; I. Mondecar, prof. ped. i tal. jezika i književnosti S. Vuletin, mag. psih., AZZO, 21- 22. ožujka 2022. g., 5 djelatnika

-Djeca sa šećernom bolesti u odgojno-obrazovnim ustanovama; prim. mr. sc. J. Ille; J. Radanović, bacc. med. techn.; Dr. sc. M. Grubić, Hrvatsko društvo za pedijatrijsku endokrinologiju i dijabetologiju i Društvo "Veliki za male sa šećernom bolešću", 8. studenoga 2021. g., 1 djelatnik.

1.5. Edukacija djelatnika javnih službi radi kvalitetnijeg uključivanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u život zajednice

* U sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, 19. rujna 2022. g. održan je tečaj, u trajanju od četiri sata, pod nazivom „Posebni programi poticanja čitanja”: Biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi“. Održale su ga knjižničarske savjetnice dr. sc. Ljiljana Sabljak i Dunja Marija Gabriel. Pohađalo ga je dvanaest sudionika, od toga šestoro iz Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik.

* U sklopu EU Projekta Tourism for All zaposlenici Javne ustanove Tvrđava kulture Šibenik sudjelovali su u edukaciji o pristupačnom turizmu s posjetiteljima s oštećenjem vida, sluha, s poteškoćama u kretanju i korisnicima invalidskih kolica, posjetiteljima s intelektualnim i sl. poteškoćama, prehrambenim intolerancijama i alergijama. Nadalje u 2022. godini u okviru edukativnog obilaska Hrvatskog saveza udruga za mlade i studente s invaliditetom SUMSI provedena je edukacija zaposlenika tvrđave i razmjena iskustava o kretanjima i preporukama za osobe sa invaliditetom.

2. Odgoj i obrazovanje; mjere:

2.1. Informiranje i upoznavanje odgojno – obrazovnih ustanova u gradu Šibeniku s programskim djelovanjem udruga i ustanova koje se bave s djecom s teškoćama u razvoju i mladima s invaliditetom (stručne tribine, ciljani susreti)

*U Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik, 1. ožujka 2022. godine, knjižnicu su posjetili učenici drugog razreda Ekonomske škole Šibenik, smjer administrator, koju pohađaju i učenici s teškoćama u razvoju. Učenici su došli u pratnji nastavnika Ivana Krnčevića i nastavnice Božene Sabioni, a upoznali su se s odjelima i sadržajima knjižnice. Kroz PowerPoint prezentaciju mogli su saznati koji se sve programi mogu odvijati u knjižnici. Nadalje, 22. svibnja 2022. g. knjižnicu su posjetili učenici od prvog do osmog razreda posebnog odjeljenja Osnovne škole Jurja Šižgorića u pratnji učiteljice Marijane Devčić i asistentica. Djeci je knjižničarka pripovijedala priču „Slonovske sjene“, nakon čega je održana kreativna radionica.

2.2. Osiguravanje adekvatne opreme i sredstava za odgojno – obrazovne ustanove

*Grad Šibenik je osnivač 9 osnovnih škola i dvije predškolske ustanove DV Smilje i DV Šibenska maslina, a sufinancira i boravak djece u 5 predškolskih ustanova privatnih osnivača. U svih devet osnovnih škola provodi se redoviti nastavni program, a za učenike s teškoćama u razvoju integriranim u osnovnim školama, nastava se provodi po redovitom, individualiziranom ili prilagođenom programu ovisno o stupnju i vrsti teškoće učenika - sukladno Pravilniku o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju „.

U osnovnim školama Petra Krešimira IV., Jurja Dalmatinca i Jurja Šižgorića organizirani su posebni odjeli s posebnim programom uz individualizirane postupke (sukladno članku 8. Pravilnika), dok se u svim ostalim osnovnim školama Grada Šibenika provodi redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (sukladno člancima 5. i 6. Pravilnika).

U školskoj 2021./2022. godini sveukupno je obuhvaćeno 41 dijete i 41 pomoćnik u nastavi čime je omogućeno inkluzivno obrazovanje za svu djecu – učenike s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim ustanovama Grada Šibenika. Godinu ranije je kroz projekte udruga i Grada

obuhvaćeno 37 pomoćnika u nastavi i 37 učenika s teškoćama u razvoju u osnovnim školama Grada Šibenika što je povećanje od 4 pomoćnika i učenika. Također se redovno osigurava posebna didaktika i materijali za rad s učenicima s teškoćama u razvoju.

*U Dječjem vrtiću Šibenska maslina i Dječjem vrtiću Smilje odgojno-obrazovni rad s djecom s teškoćama u razvoju provodio se u redovitim skupinama i posebnoj odgojnoj skupini u sklopu DV Šibenska maslina, pri čemu se nastojalo osigurati ključne materijalne i organizacijske uvjete (ukupan broj djece u skupini, prilagodba prostora i odgovarajuća didaktička oprema, treći odgojitelj).

1. RAD S DJECOM S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U REDOVITIM PROGRAMIMA / INKLUZIJA

U pedagoškoj godini 2021./2022. u DV Šibenska maslina prioritetne zadaće rada s djecom s teškoćama u razvoju realizirane su tijekom godine zahvaljujući angažmanu odgojitelja i stručnog tima u suradnji s roditeljima. Djeca s teškoćama u razvoju (nalazima Prvostupanjskog tijela vještačenja, Centra Šubićevac, neuropedijatra, jasno izraženom simptomatologijom) pohađala su DV Šibenska maslina u 17 odgojnih skupina redovitog programa, dok su u gotovo svim odgojnim skupinama evidentirana djeca koja zahtijevaju razvojno praćenje ili određenu individualizaciju pristupa. U pojedinu odgojnu skupinu bilo je najčešće uključeno po jedno dijete s teškoćama u razvoju, dok je rjeđe u skupinama boravilo 2 djece sa većim razvojnim teškoćama. Vrtić je pohađalo 20 djece s evidentiranim odstupanjima u razvoju i potrebom za praćenjem i poticanjem bez rješenja Prvostupanjskog tijela vještačenja, te 13 djece s rješenjem Prvostupanjskog tijela vještačenja: 2 djeteta s oštećenjem sluha; 11 s poremećajem govorno-glasovne komunikacije; 5 s poremećajima u ponašanju; 2 s motoričkim oštećenjima; 2 sniženim intelektualnim sposobnostima; 3 s teškoćama iz spektra autizma; 4 s višestrukim teškoćama; 4 sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima. Većina djece bili su korisnici cjelodnevnog programa u punom opsegu. Ostala djeca koristila su program sukladno preporuci i dogovoru roditelja i stručnog tima u trajanju od 1h do 7h. Troškove boravka djece u integraciji financiraju roditelji, Grad Šibenik i MZO, sukladno duljini trajanja boravka djeteta u vrtiću. U radu sa 8 djece, uključen je treći odgojitelj. Tu ulogu ostvarivala su 4 odgojitelja.

U pedagoškoj godini 2021./2022. u redovite skupine Dječjeg vrtića Smilje bilo je uključeno 27 djece s izraženijim teškoćama u razvoju (na temelju opservacije stručnog tima te medicinske i druge dokumentacije), te 6 djece koja su u praćenju radi razvojnih odstupanja u jednom ili više

razvojnih područja, te je dijagnostika u tijeku ili su odstupanja blaže izražena. Također je bilo uključeno i 5 djece sa većim zdravstvenim teškoćama (rješenje CZSS ili HZZO) kao i 25 djece sa posebnim zdravstvenim potrebama procijenjenih na temelju drugih medicinskih nalaza. Stručni tim u suradnji s odgojiteljima i roditeljima provodio je opservaciju i praćenje ostvarivanja programa odgojno obrazovnog rada i na temelju toga donosio je odluke o boravku djeteta u odgojnoj skupini, vremenu boravka i potrebi uključivanja pomoćnika – trećeg odgojitelja u rad skupine. U pedagoškoj 2021/22. godini 8 djelatnika je uključeno kao treći odgojitelj u skupini, od čega 3 pripravnice. S obzirom da je četvero djece s većim poteškoćama u razvoju bilo prijavljeno za ljetno dežurstvo (od 1.srpnja do 31. kolovoza 2022.) također je osiguran treći odgojitelj u dvije skupine radi podrške djeci, što kvalitetnijeg rada i zadovoljenja potreba djece. Također je osigurana posebna didaktika i materijali za rad s djecom s teškoćama u razvoju, a financirana je sredstvima Ministarstva znanosti i obrazovanja.

2. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU u POSEBNOJ SKUPINI u Dječjem vrtiću Šibenska maslina – područni odjel DV Jutro.

Skupina za djecu sa teškoćama u razvoju započela je sa radom 1997.godine, u okviru DV Jutro. U skupini se ostvaruje 7-satni program, a realiziraju ga 2 odgojiteljice. Boravak djece sufinancira se sredstvima MZO i Grada Šibenika, te je za roditelje besplatan. U pedagoškoj godini 2020./2021. u posebnu skupinu u 7-satni program pri DV „Jutro“ uključeno je četvero djece s teškoćama u razvoju s višestrukim teškoćama u razvoju i teškoćama autističnog spektra.

3. Zdravstvena zaštita: mjere:

3.1. Edukacija osoba s invaliditetom o prevenciji i liječenju različitih stanja i bolesti ovisnosti

- U sklopu projekta „Zdrav, zdraviji, Šibenik!“ 8., 9. i 10. prosinca 2022. godine u prostorijama Gradske knjižnice Jurja Šižgorića održano je šest edukativnih radionica na temu kardiovaskularnih bolesti i dijabetesa melitusa. Projekt „Zdrav, zdraviji, Šibenik!“ sufinanciran je sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. godine. Nositelj projekta je Grad Šibenik, a partneri na projektu su Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije te Udruga sportsko društvo Spartak. Vrijednost projekta je 301.350,00 kuna. Predavači Kristijan Šipoš, dr. med. specijalist internist, subspecijalist kardiologije; Sanja Žuljević, magistra kineziologije i Luka Batur, magistar nutricionizma održali su edukacije koje su bile specijalno podijeljena po godištima na

način da je prva edukativna radionica namijenjena za osobe mlađe od 25 g.; druga radionica za osobe starije od 54 g., te posljednja radionica/predavanje za oboljele i članove njihovih obitelji.

3.2. Educiranje djelatnika u turizmu o načinu pružanja usluga osobama s invaliditetom

* U sklopu projekta Tourism4All financiranog iz programa Interreg Italy-Croatia u trajanju od 30 mjeseci Turistička zajednica grada Šibenika educirala je djelatnike o načinu pružanja usluga osobama s invaliditetom. Vodeći partner na projektu je bila regija Molise (Italija), a ostali partneri su regija Veneto, JU Rera iz splitsko-dalmatinske županije, Grad Zadar, Concerto Pordenone, Regionalni institut za obrazovanje i studije iz Italije, Kamping udruženje Hrvatske, Dela 2000 Italija, Odos Italija, regija Puglia, Grad Buje, Visoka škola Aspira i LAG Brač. Ukupan budžet projekta je bio 2.596.808 eura. Cilj projekta je razvoj i promicanje prekogranične mreže dostupnih turističkih odredišta s prirodnom i kulturnom baštinom kroz promicanje socijalne uključenosti i promicanje turističkih usluga za osobe u nepovoljnom položaju.

Specifični ciljevi projekta su bili:

1. Razvoj mogućnosti pristupačnog turizma

Povećanje broja inkluzivnih turističkih ponuda za osobe sa teškoćama kroz zajedničke modele i aktivnosti koje poboljšavaju dostupnost kulturne i prirodne baštine. Aktivnosti su se provodile u turističkim odredištima sa prirodnim i kulturnim znamenitostima. U razvijanju turističke ponude aktivno je sudjelovala lokalna zajednica, stvaratelji politike i institucionalni dionici, kao i privatni pružatelji turističkih usluga, tako što će graditi participativno upravljanje turističkim destinacijama koje će osigurati vidljivost rezultata projekta i njegovog završetka.

2. Promidžba mogućnosti pristupačnog turizma u razdoblju niske sezone

Povećanje broja posjetitelja u turističkim odredištima tijekom niske sezone. Cilj će se postići kroz promidžbu kanala "turizma za sve" koje koriste osobe sa invaliditetom, starije osobe, osobe sa mentalnim ili osjetilnim teškoćama tj. organizacije koje razumiju važnost posebno opremljenih objekata.

Aktivnosti i rezultati projekta koje je ostvarila TZ grada Šibenika:

- skulptura grada Šibenika izlivena u bronci s legendom tiskanom na Brailleovom pismu
- mobilni turistički audio vodič na hrvatskom, engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku

<https://www.sibenik-tourism.hr/stranice/sibenik-audio-guide/146/en.html>

- unaprijeđeni sadržaji na turističkoj kartici Šibenik Card kao što su: obiteljska verzija kartice, popust na smještaj za osobe sa invaliditetom i oznaka pristupačnosti atrakcija i znamenitosti koje su uključene u karticu <https://www.sibenik-card.visitsibenik.hr/>
- razvijena mapa dostupnosti alternativne prehrane u ugostiteljskim objektima na području Šibenika <http://tourism4all.visitsibenik.hr/stranice/alternative-food-guide-sibenik/143/en.html>
- ugovorena dostupnost gluten-free deserta i slastica na dvije lokacije na području grada Šibenika - Slastičarnica Yum i restoran Bronzin
- ugovorena suradnja s Udrugom osoba oboljelih od cerebralne i dječje paralize te ostalih tjelesnih invalida Šibensko-kninske županije „Aurora“ po pitanju besplatnog prijevoza osoba sa invaliditetom specijaliziranim kombijem, kao i korištenje pomagala za osobe sa invaliditetom po potrebi.

3.3. Povećati spektar usluga i broj korisnika rekreativno – terapijskih programa

*Konjički klub Kolan provodi terapije i aktivnosti pomoću konja od 2012.g. te je vodeća udruga u RH iz tog područja po broju odrađenih terapija, prolaznosti na nacionalnim i europskim natjecanjima iz ESF-a, te po broju zaposlenih terapeuta. Od ožujka do prosinca 2022. godine klub je provodio program „Terapijsko jahanje za djecu s teškoćama u razvoju“ U 2022. godini uključena su 3 nova volontera u terapijski program s položenom internom edukacijom te odrađenih 200 sati volontiranja, nabavljena je nova oprema i materijali za što kvalitetnije provođenje terapijskog programa.. Glavni korisnici projekta bila su djeca i mladi s teškoćama u razvoju od 4 do 18 godina. Terapijsko jahanje za tu skupinu korisnika provodilo se dva puta tjedno a prema potrebi i više. Za provedbu programa bio je zadužen terapijski tim koji se sastoji od 1 terapeuta, 1 instruktora i 5 volontera. U program su uključena i 4 terapijska konja. Ukupno je odrađeno 1560 sati Intervencija pomoću konja. Održano je i 6 info pultova o važnosti uključivanja djece s teškoćama u razvoju u zajednicu. Terapija uz pomoć konja se provodi izvan svih institucija na otvorenom prostoru, u prirodi, te je stoga korisnici ne doživljavaju kao tretman nego kao zabavu. Svi su prošli pripremljen program koji se sastoji od teoretsko-edukacijskog programa, sportsko-rehabilitacijskog programa te socijalno-komunikacijskog programa. Za starije korisnike uvodila se i radna terapija – održavanje štale, čišćenje boksova i ispusta, košenje trave i čišćenje od korova. Terapijsko jahanje za djecu s teškoćama u razvoju predstavlja jedan izuzetno uspješan pristup u radu s djecom s teškoćama u razvoju. Terapija uz pomoć konja utječe na socijalni i psihofizički razvoj djece s teškoćama, potiče njihovu rehabilitaciju te djeca nakon višemjesečnog druženja s konjima napreduju na svim spomenutim

područjima Djeca uključena u rehabilitaciju terapijskim jahanjem napredovala su na područjima motoričkog, senzoričkog, emocionalnog, socijalnog, komunikacijskog i edukacijskog razvoja. Program je nastavak dugogodišnjeg rada udruge sa djecom i mladima s teškoćama u razvoju, poremećajima u ponašanju te u radu s osobama s invaliditetom. Grad Šibenik je dugogodišnji partner na projektu, a u 2022. godini financirao je projekt „Terapijsko jahanje za djecu s teškoćama u razvoju“ s iznosom od 15.000 kn.

4. Socijalna zaštita; mjera:

4.1. Praćenje socijalnog i materijalnog statusa osoba s invaliditetom

* Temeljem Odluke o socijalnoj skrbi i drugim socijalnim pravima građana Grada Šibenika, Grad Šibenik osigurava svojim građanima prava iz sustava socijalne skrbi (naknada za troškove stanovanja) i prava iznad standarda propisanih Zakonom (jednokratna novčana pomoć i pomoć za podmirenje troškova slobodno ugovorene najamnine). Analizirajući podatke o korisnicima gore opisanih prava u 2022. godini proizlazi da je:

- od ukupnog broja korisnika naknade za troškove stanovanja (265), 123 korisnika su osobe s invaliditetom što je 46% od ukupnog broja,
- od ukupnog broja korisnika jednokratne novčane pomoći (280), 66 korisnika su osobe s invaliditetom što je 24% od ukupnog broja,
- od ukupnog broja korisnika pomoći za podmirenje troškova slobodno ugovorene najamnine (21), 7 korisnika su osobe s invaliditetom što je 33 % od ukupnog broja.

Od ukupno utrošenih sredstava za naknadu za troškove stanovanja i pomoć za podmirenje troškova slobodno ugovorene najamnine u iznosu od 1.170.881,00 kuna; 383.244,00 kuna primile su osobe s invaliditetom, što je 32,73 % od ukupno utrošenih sredstava.

Od ukupno utrošenih sredstava za jednokratnu novčanu pomoć -131.626,80 kuna; 37.310,00 kuna primile su osobe s invaliditetom, što je 28,35% od ukupno utrošenih sredstava.

Nadalje, analizirajući podatke zastupljenosti osoba s invaliditetom u ukupnom broju korisnika prava, utvrđeno je, temeljem nalaza i mišljenja o težini i vrsti invaliditeta – oštećenju funkcionalnih sposobnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, najveći broj korisnika ima teški invaliditet i ostvaruju doplatu za pomoć i njegu u punom opsegu prava temeljem Zakona socijalnoj skrbi. Kao vrsta oštećenja, najzastupljenije je mentalno oštećenje. Manji broj korisnika ima teži invaliditet i ostvaruju pravo na doplatu za pomoć i njegu u smanjenom opsegu temeljem Zakona o socijalnoj skrbi.

Svega 10-tak % korisnika ostvaruju osobnu invalidninu temeljem Zakona o socijalnoj skrbi. Kako je u tijeku izrada nove Odluke o socijalnoj skrbi Grada Šibenika, u planu je normiranje novih vrsta prava prema osobama s invaliditetom koje bi kao uvjet imale socijalni status (postojanje invaliditeta) ali uz uvjet prihodovnog cenzusa.

* U 2022. godini Grad Šibenik na temelju sklopljenog sporazuma o sufinanciranju programa odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju između Grada Šibenika i Poliklinike SUVAG koja u okviru svoje djelatnosti organizira i provodi programe odgoja i obrazovanja za djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju, osigurao je sredstva za provođenje 6-satnog programa za jednog korisnika s područja grada Šibenika i to u razdoblju od 1. rujna 2022. godine do 31. kolovoza 2023. godine u ukupnom iznosu od 24.720 kn.

5. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost; mjere:

5.1. Osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti (zdravstvenih i socijalnih ustanova, obrazovnih institucija, kulturnih ustanova, sportskih i rekreacijskih ustanova i površina...)

Grad Šibenik u suradnji sa svojim javnim ustanovama kontinuirano radi na osiguravanju pristupačnosti građevina i ostalih gradskih lokacija osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti (zdravstvenih i socijalnih ustanova, obrazovnih institucija, kulturnih ustanova, sportskih i rekreacijskih ustanova i površina). U nastavku izvještaja donosimo popis pristupačnih lokacija:

* Javna ustanova Tvrđava kulture Šibenik:

- **TVRĐAVA SV. MIHOVILA**

Pristup za osobe s poteškoćama u kretanju nalazi se sa sjeverne strane tvrđave. Omogućuje pristupanje platou pod tvrđavom preko pristupnog puta od Vatrogasnog doma. Od platoa je posjetiteljima s poteškoćama u kretanju omogućen prilaz liftu kojim se dolazi na podzemnu razinu tvrđave (Info pult i cisterne) i na gornju razinu - ljetnu pozornicu. Na tvrđavi je taktilna mapa lokacije za slijepe i slabovidne, svima je moguć ulazak na plato Mihovila i pratnja do pozornice potrebna je samo najava o dolasku.

- **TVRĐAVA BARONE**

Pristup za osobe s poteškoćama u kretanju moguć je na gotovo sve razine tvrđave. Od najnižeg platoa omogućen prilaz na gornju razinu putem rampe na istočnoj strani tvrđave. Osobama s invaliditetom je dostupno i vodstvo po gornjoj razini tvrđave gdje se nalaze AR točke.

- TVĐAVA SV. IVANA

Kliješta i Kampus potpuno dostupni, pristup Zvijezdi omogućuje rampa koja se može penjati/spuštati stepenicama. U edukativnom kampusu u potpunosti prilagođeno opremanje soba osobama s invaliditetom (kreveti, dizalo, sanitarni čvor).

- KUĆA UMJETNOSTI ARSEN

U potpunosti osiguran pristup; rampa, sanitarni čvor.

Tijekom 2022. godine lokacije JU Tvrđava kulture Šibenik je obišlo 325 osoba s invaliditetom:

Veteranski centar	02.07.	26
Veteranski centar	23.07.	35
Veteranski centar	03.09.	42
VETERANSKI CENTAR	24.09.	37
VETERANSKI CENTAR	15.10.	59
Veteranski centar	06.11.	43
Umirovljenici iz Dubrovnika	17.11.	30
SAVEZ SUMSI	31.08.	16
Udruga slijepih Zadarske županije	14.05.	37

* Pristup Gradskoj knjižnici “Juraj Šižgorić” Šibenik, knjižnici prilagođen je osobama s invaliditetom, tako da im je dostupna, ponajviše zahvaljući liftu, većina njezinih sadržaja (dječji, narodni i znanstveni odjel, obje čitaonice, računalna radionica, multimedijalna dvorana...).

* Centar za pomoć u zajednici grada Šibenika ustanova je socijalne skrbi, osnivača Grada Šibenika, pružatelj je socijalne usluge pomoć u kući i socijalne usluge boravka-organiziranih dnevnih aktivnosti – registrirana za korisničke skupine: starije osobe, odrasle teško bolesne osobe i odrasle invalidne osobe. Organizirane dnevne aktivnosti za starije osobe obuhvaćaju različite grupe aktivnosti koje omogućavaju veću socijalnu aktivnost i uključenost starijih osoba temeljem projekata Ministarstva socijalne politike i mladih i partnera Grada Šibenika i Šibensko-kninske županije. U odnosu na odrasle invalidne osobe u 2022. godini usluge pomoći u kući su se pružale za oko 30 odraslih osoba sa invaliditetom od kojih su 25 starije osobe sa dugotrajnim invaliditetom, pogoršanim u starijim godinama, a 5 osoba su mlađe dobi. Pružale su se usluge čišćenja stana/kuće, nabava i dostava namirnica, lijekova, higijenskih potrepština i opreme za zadovoljavanje svakodnevnih potreba. Također su se pružale usluge pomoći u održavanju osobne higijene. Uzroci invaliditeta odraslih osobe koje su tražile i kojima su pružene navedene socijalne usluge su, uglavnom organske prirode i funkcionalnih ograničenja

kojima su usluge potrebne radi što dužeg ostajanja u njihovom domu. U području djelatnosti u ustanovi nisu posebno odvojene aktivnosti samo za tu korisničku skupinu, a naglasak je na socijalnoj usluzi pomoć u kući, kao izvan institucijskom obliku skrbi s ciljem što dužeg funkcioniranja u vlastitom domu uz javni servis lokalne zajednice. Navedene socijalne usluge su bile dostupne Uputnicom/Rješenjem Centra za socijalnu skrb (3) i na temelju ugovora između pružatelja usluga i korisnika (izbor vrste usluge, broja usluga i učestalosti pružanja usluga) koje su samostalno plaćali. U okviru svojih redovnih djelatnosti pružanja socijalnih usluga, ustanova obavlja vlastitim kombijem i uslugu prijevoza korisnika u smislu pomoći u obavljanju svakodnevnih životnih situacija, među kojima je i prijevoz do potrebnog liječnika.

* Grad Šibenik, u okvirima Upravnog odjela za komunalne djelatnosti konstantno radi na osiguravanju pristupačnosti stambenih objekata i ostalih gradskih lokacija osobama s invaliditetom. U proračunskoj 2022. godini u iznosu od 220.000 kn, svi zahtjevi za osiguravanje pristupačnosti su izvršeni na sljedećim lokacijama:

- Meterize – izveden asfaltni nogostup i dvije uzlazno silazne rampe s taktilnim pločama – u iznosu od 12.500 kn
- Baldekin II – izveden asfaltni nogostup s dvije uzlazno silazne rampe s taktilnim pločama i jednom asfaltnom rampom - iznos 15.000 kn
- Vidici – prva lokacija – izveden betonski nogostup na jednom kraju s izvedenom betonskom rampom- iznos 17.500 kn
- Mandalina – izveden nogostup s jednom asfaltnom rampom i na drugom kraju uklop u postojeći nogostup – iznos 22.500 kn
- Vidici – druga lokacija – izveden asfaltni nogostup s uklopom na postojeći na obje strane – iznos 43.750 kn
- Mandalina – Podsolarsko – izveden asfaltni nogostup s uklopom u postojeći s obje strane – iznos 31.250 kn
- Zlarin – izvedene stepenice za ulaz u more, jedan linijski rukohvat te popravci na tri postojeća rukohvata za ulaz u more – iznos 16.250 kn
- Jadrija – izvedena tri para skala za ulaz u more i popravci na dva para skala – iznos 61.250 kn.

5.2.Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom

* Od 1. rujna 2022. Trgovačko društvo Gradski parking d.o.o. preuzelo je poslove javnog gradskog prijevoza na teritorijalnom području grada Šibenika. Društvo upravlja s 694 parkirna mjesta na pet rampom regulirana parkirališta na području grada Šibenika od toga je posebno izdvojeno (Parkirališta za invalide u ulici Slobodana Macure koje građani koriste bez naplate). Ujedno u sklopu svih ostalih parkirališta naznačena su mjesta rezervirana za osobe s invaliditetom. Nadalje prema „Cjeniku javne usluge prijevoza putnika u cestovnom prometu na području Grada Šibenika“ (broj 9/67-22 i 9/106-22) na 100% subvencionirani gradski prijevoz imaju prava osobe s utvrđenim invaliditetom kao i pratnja osoba s utvrđenim invaliditetom. U 2022. godini ovo pravo je koristilo 156 osoba s utvrđenim invaliditetom.

5.3. Zamjena dotrajalog i nabavka novog voznog parka javnog prijevoza koji je prilagođen osobama s invaliditetom

* U sklopu projekta „Integrirana mobilnost na području grada Šibenika – povećanje broja putnika u javnom gradskom prijevozu“ u sklopu kojeg je, sagrađena i podzemna garaža i logistički centar na Poljani za pretovar robe, u svrhu razvoženja po staroj gradskoj jezgri Grad Šibenik je nabavio 11 novih niskopodnih autobusa, digitalizirana stajališta te aplikaciju - putem koje građani mogu kupovati karte za javni gradski prijevoz i brodsku liniju Brodarica-Krapanj, plaćati parking te dobiti informacije o slobodnim mjestima na pojedinim parkiralištima.

Projekt „Integrirana mobilnost na području grada Šibenika – povećanje broja putnika u javnom gradskom prijevozu“ operativno je provodio Gradski parking d.o.o. u suradnji s Gradom Šibenikom kao partnerom. Financiran je iz Operativnog fonda konkurentnost i kohezija EU. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 99.847.705,83 kn.

5.4.Omogućavanje korištenja specijalno prilagođenih vozila djeci i odraslim osobama s invaliditetom

* U sklopu projekta Tourism4All financiranog iz programa Interreg Italy-Croatia ugovorena je suradnja Turističke zajednice Grada Šibenika i udruge Udruga oboljelih od cerebralne paralize i ostalih tjelesnih invalida “Aurora“ po pitanju besplatnog prijevoza osoba sa invaliditetom specijaliziranim kombijem, kao i korištenje pomagala za osobe sa invaliditetom . Grad Šibenik osnivač je javne ustanove Centar za pomoć u zajednici, koja u okviru svojih redovnih djelatnosti pružanja socijalnih usluga, obavlja i uslugu prijevoza korisnika u smislu pomoći u obavljanju svakodnevnih životnih situacija, među kojima je i prijevoz do potrebnog

liječnika. Ustanova obavlja djelatnost pružanja socijalnih usluga za korisničke skupine – starije osobe, odrasle teško bolesne osobe i odrasle osobe s invaliditetom.

Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Šibensko-kninske županije “Kamenčići” usluge specijaliziranog prijevoza za svoje članove pruža s kombijem koji je u vlasništvu udruge

5.6. Program aktivnosti kojima se obilježava Europski tjedan mobilnosti

* Kao i svake godine, Grad Šibenik se od 16. do 22. rujna 2022. godine pridružio europskim gradovima u obilježavanju Europskog tjedna mobilnosti. Tema Europskog tjedna mobilnosti u 2022. godini bila je ‘Bolja povezanost’, a odabrana je zbog želje pojedinaca diljem Europe za ponovnim međusobnim povezivanjem nakon višemjesečne izolacije, ograničenja i prepreka do kojih je dovela borba protiv bolesti uzrokovane koronavirusom (COVID-19). Ljudi se mogu povezati tako da se sastaju na nekom od trgova u svojoj urbanoj sredini a povezuje ih i javni prijevoz. Bolji prijevoz omogućuje bolje povezivanje mjesta i ljudi, što je glavni prioritet Europskog zelenog plana Europske komisije. U Strategiji za održivu i pametnu mobilnost također se poziva na bolju povezanost među donositeljima odluka, pružateljima usluga, urbanistima i ljudima.

U srijedu, 21. rujna 2022., Europski tjedan mobilnosti posebno je obilježen na glavnom šibenskom trgu Poljani gdje je organiziran dvosatni program, posebno namijenjen djeci iz šibenskih vrtića, osnovnih škola te građanima:

Maskota Paško predstavio je djeci novi niskopodni autobus, a djelatnici Policijske uprave Šibensko-kninske proveli su edukativnu radionicu na temu sigurnosti o prometu. Naglasak je bio na novom Zakonu o sigurnosti prometa na cestama, odnosno policijski službenik je predstavio nova pravila o električnim romobilima. Također, građanima je dodatno predstavljen novi sustav javnog gradskog prijevoza, a za vrijeme trajanja programa omogućena je i besplatna vožnja električnim biciklima te električnim romobilima u svrhu promocije prijevoza koji ne zagađuje zrak.

5.7. Dnevni smještaj za osobe s invaliditetom te osobe s mentalnim teškoćama

* Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Šibensko-kninske županije “Kamenčići”) registrirana je 1997.g. Grad Šibenik u partnerskom je odnosu s udrugom i redovno je sudjelovao u podupiranju aktivnosti udruge. Članovi Udruge su roditelji tj. osobe s mentalnim poteškoćama (nominalni članovi). 2003.g vodstvo Udruge preuzimaju roditelji, kada započinju aktivnosti Udruge. U 2022. godini Grad Šibenik je partner na programu „Poboljšanje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama kroz razvijanje mreže inovativnih usluga“, s iznosom od 41.000,00 kn.

Programom je obuhvaćeno 61 osoba s intelektualnim teškoćama i udruženim smetnjama različitog stupnja starijih od dvadeset godina koji nemaju nikakvu drugu mogućnost produktivnog i društvenog ostvarivanja i članovi njihovih obitelji. Korisnici su prema njihovim unaprijed utvrđenim potrebama obuhvaćeni aktivnostima koje se provode u sklopu pružanja usluge poludnevnog boravka u udruzi, aktivnostima terenskog obilaska i aktivnostima društvene pokretljivosti u lokalnoj sredini. S 20 korisnika se radi u prostoru udruge u grupi ili individualno, od kojih je 10 korisnika svakodnevno u Udruzi, a ostali dolaze 1-2 puta tjedno. 7 korisnika s težom psihomotornom retardacijom koriste usluge njegovateljice i volontera. Domaćica skrbi o korisnicima koji svakodnevno borave u prostoru udruge, vodi brigu o učenicima koji su kroz projekte uključeni u integracijske sadržaje s korisnicima kao i o volonterima. U poludnevnom boravku je svakodnevno zbrinuto 10 osoba s intelektualnim teškoćama koje su uključene u različite sadržaje koje im omogućavaju odgoj i edukacijsku rehabilitaciju, razvijanje interesno-kreativnih aktivnosti, emocionalni razvoj i usvajanje spoznajno-društvenih aktivnosti. Korisnicima je svakodnevno osiguran prijevoz kombi vozilom udruge od njihovih domova do prostora udruge u kojem im se pruža cjelovita poludnevna skrb i kroz koji su uključeni u kreativne radionice, informatičke radionice, različite sportske aktivnosti te vježbe s učenicima Medicinske škole uz nadzor mentora. Nakon završetka provedbe aktivnosti vozač vrši prijevoz korisnika od prostora udruge njihovim kućama i volontera u svrhu pružanja terenskih usluga. Osim toga vozilo udruge je na raspolaganju svim članovima za potrebe prijevoza na području Republike Hrvatske (prijevoz u zdravstvene ustanove). Obiteljima koje imaju za člana osobu s intelektualnim teškoćama uključenu u programske aktivnosti je u znatnoj mjeri olakšana skrb o njihovom članu obitelji te se prevenira institucionalizacija. Kod skrbljenja o teško bolesnom članu za četiri obitelji ispomoć pruža njegovateljica. Učenici 3 srednje škole su osviješteni za potrebu stjecanja deficitarnih zvanja potrebnih za rad s osobama s intelektualnim teškoćama. Isto tako 1200 građana informirano je o potrebi uspostavljanja cjelovite skrbi osoba s intelektualnim teškoćama s ciljem sprječavanja njihovih izdvajanja iz obitelji i životne sredine. Predstavnici ustanova, institucija i lokalne uprave su uključeni u planiranje realizacije uspostavljanja cjelovite dnevne skrbi osoba s intelektualnim teškoćama, a s ciljem sprječavanja njihovog izdvajanja iz obitelji i životne sredine.

* Centar za socijalnu inkluziju Šibenik osnovan je 2003. godine radi pružanja, poticanja i podržavanja procesa uključivanja djece i mladih s teškoćama u razvoju, osoba s intelektualnim teškoćama, osoba s drugim vrstama invaliditeta i osoba s psiho-socijalnim teškoćama u prirodnu društvenu sredinu. Grad Šibenik je dugogodišnji partner i redovno podupire aktivnosti

udruge, a u 2022. godini partneri je na programu „Podrška socijalnom uključivanju u zapošljavanju osoba s invaliditetom na području Šibenika“ s iznosom od 30.000 kn. Ukupan broj korisnika socijalnih usluga od 1.1.2022. do 31.12.2022. u udruzi je 81 odnosno prema usluzi/programu koju koriste: zapošljavanje uz podršku - 14 osoba; radni centar - 21 osoba; psihosocijalna podrška - 46 osoba. Grad Šibenik omogućava korištenje prostorija za aktivnosti ureda, radnog centra i kluba korisnika. Također i promovira rad udruge i kontinuirano daje podršku u povezivanju s lokalnim subjektima s kojima udruga može surađivati na provođenju aktivnostima. Uspostavljena partnerstva potiču razvoj usluga koje nedostaju u zajednici, s namjerom postizanja što veće dostupnosti usluga ondje gdje korisnici usluga žive.

Vrste i sadržaj usluga:

- stanovanje uz podršku (organizirano stanovanje)
- zapošljavanje uz podršku
- psihosocijalna podrška
- radni centar

* Aktivnosti radnog centra provode se u sklopu programa „Širenje mreže socijalnih usluga i povećanje kvalitete života osoba s invaliditetom na području Šibensko-kninske županije“ financiranog od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Rad u sklopu radnog centra vodi stručni tim Inkluzije Šibenik, a direktnu podršku prilikom izvođenja aktivnosti pruža koordinatorica radnih aktivnosti. Radni centar predstavlja oblik aktivnosti za osobe s invaliditetom s ciljem održavanja i usavršavanja radnih i radno-socijalnih vještina, povećavanje radnih kapaciteta i sposobnosti ključnih za neposrednu pripremu prilikom zapošljavanja. Tijekom 2021. i 2022. godine u aktivnostima radnog centra redovito je sudjelovalo 21 korisnik, kojima su se pridružili i korisnici koji žive izvan gradskog područja. U sklopu radnog centra izrađuju se rukotvorine i predmeti uporabne prirode, usavršava se rad na računalu i snalaženje na Internetu prilikom kojeg se pretražuju slobodna radna mjesta, ali i usavršava pisanje životopisa i molbi za posao. Isto tako redovito se s članovima radi na samozastupanju i usavršavanju komunikacijskih vještina i vještina predstavljanja poslodavcima. Na ovaj način potiče se razvoj vlastitih sposobnosti za uspostavljanje uspješne pozitivno orijentirane komunikacije s drugim ljudima.

Psihosocijalna podrška se pružala kroz individualne razgovore korisnika sa stručnim radnicima organizacije, kao i putem suradnje s vanjskim suradnicima. Redovito su se održavali sastanci stručnog tima. Korisnici programa koristili su uslugu u skladu s vlastitim potrebama.

Na taj su način dobivali poticaj za razvoj vlastite ličnosti i stvaranje realnije i pozitivnije slike o sebi i drugima. Uslugom psihosocijalne podrške redovito se služilo 46 korisnika. U psihosocijalnu podršku osim korisnika, uključeni su i roditelji, sestre ili braća, socijalni radnici, savjetnici i poslodavci. Redovito su se održavali sastanci stručnog tima na kojima je procjenjivan napredak i potrebe korisnika.

6. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad; mjera:

6.1. Aktivno djelovanje na promicanju prava osoba s invaliditetom kod poslodavaca u gradu Šibeniku te poticanje poslodavaca na njihovo primanje u radni odnos

* U Gradskoj knjižnici "Juraj Šižgorić" Šibenik od 17. do 25. lipnja 2022. g. studentica Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, osoba s invaliditetom (u invalidskim kolicima), u knjižnici je obavila studentsku praksu u trajanju od 60 sati pod mentorstvom višeg knjižničara Antonije Miše.

* Centar za socijalnu inkluziju Šibenik kroz program „Podrška socijalnom uključivanju u zapošljavanje osoba s invaliditetom na području Šibenika“ pruža usluge:

- Zapošljavanje uz podršku za osobe s invaliditetom (služba radi puno radno vrijeme 8 sati dnevno) Usluga uključuje: usavršavanje za pronalaženje novih radnih mjesta (individualno), pripremu korisnika usluge i prilagodbu poslova i radnih zadataka, pružanje podrške na i izvan radnog mjesta te pružanje podrške poslodavcima.

Služba zapošljavanja uz podršku nastavila je tijekom 2022. godine s aktivnostima zapošljavanja uz podršku. Aktivnosti službe obuhvaćaju poslove pronalaženja novih radnih mjesta, motiviranja i pripreme osoba s intelektualnim teškoćama za rad i radne aktivnosti i kontinuiranu podršku na postojećim radnim mjestima. Putem ugovora o radu i ugovora o radnim aktivnostima, na otvorenom tržištu rada tijekom 2022. godine bilo je angažirano ukupno 14 osoba s intelektualnim teškoćama u Šibeniku, Betini, Zadru i Vodicama. Ugovorom o radu bilo je zaposleno pet osoba u tvrtki Includo, JU NP Krka, u restoranima „Na moru“ Betina i Bronzin Šibenik. Devet osoba s intelektualnim teškoćama angažirano je putem radnih aktivnosti. Radili su u uredu Inkluzije Šibenik, radnom centru Inkluzije Šibenik, Merkur osiguranju, Caritasu Šibenske biskupije, OPG-u Topić, kod privatne osobe M. Grgurica, hostelu Indigo, Dm-drogerie markt-u i klubu Azimut. Za tri osobe organizirana je kontinuirana podrška na radnom mjestu, dok su ostali zaposleni imali povremenu podršku, sukladno procjeni stručnog tima i potrebama osobe koja obavlja rad. U okviru rada služba nastoji usmjeriti osobe s intelektualnim teškoćama i na dodatne mogućnosti usavršavanja, stjecanja znanja i kompetencija pa su tako dvije osobe uključene i aktivno sudjeluju u projektu „Odluč

i kreni“. U sklopu navedenog prolaze usluge mentoriranja i savjetovanja od strane mentorice/psihologinje na projektu kako bi se osnažili i usavršili vlastite kompetencije u području zapošljavanja. S ostalima osobama koje nisu zaposlene redovito se pretražuju radna mjesta i šalju prijave na natječaje. Održavani su razgovori s mogućim poslodavcima za nova radna mjesta sukladno interesnim područjima i željama osoba koje teže zaposlenju

U funkciji usavršavanja i osposobljavanja, s ciljem budućeg zapošljavanja i konkurentnosti na tržištu rada udruga surađuje s Udrugom za samozastupanje kroz redovito održavanje sastanaka samozastupnika u Šibeniku i Vodicama. S obzirom na uključenost u online aktivnosti samozastupanja redovito se radilo na usavršavanju rada na računalu i snalaženje na Internetu. Također, na Internetu se nastavilo pretraživati slobodna radna mjesta, kao i usavršavati pisanje životopisa i molbi za posao, ali i uvježbavati vještine potrebne prilikom razgovora za posao. Korisnici usluge radnog centra, u suradnji s koordinatoricom radnih aktivnosti izradili su plan rada. Odabrane su dvije vrste rukotvorina koje će se plasirati na tržište. Uspostavljena je suradnja s Drogerie markt -dm d.o.o. kojima su se distribuirali izrađeni božićni ukrasi, a sudjelovali smo i na Adventskom sajmu u Šibeniku. Uz poticanje kreativnog izražavanja radilo se na organiziranju sportskih i aktivnosti slobodnog vremena, pa se tako i nastavila sportska aktivnost kuglanja. Dvije članice udruge sudjelovale su na natjecanju "Amorova žlica" kojeg je organizirala Udruga nastavnika u djelatnosti ugostiteljskog obrazovanja UNUO. Natjecanje je održano u sklopu projekta „Društvo jednakosti“ čiji je cilj mobilizacija neaktivne radne snage (osoba s invaliditetom starijih od 17 godina) u smjeru ugostiteljskog sektora kao temelja hrvatske ekonomije, koja se najviše bazira na turizmu.

7. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja; mjere:

7.1. Osigurati pravno savjetovanje za osobe s invaliditetom

*Grad Šibenik i Udruga gluhih i nagluhih Šibensko-kninske županije u 2022. godini su surađivali na provedbi projekta „Zajednica gluhih kao jednakovrijedna društvena manjina“ za koji je Grad izdvojio 20.000 kn. Projektom je potaknuta svijest javnosti o dvojezičnosti kao normi u obrazovanju kod gluhih i nagluhih osoba. Isto tako projektom se potaklo na aktivno sudjelovanje gluhih i nagluhih osoba u društvu. Ovim projektom provedeno je predavanje o pravima gluhih i nagluhih osoba u RH, s temom informiranja gluhih i nagluhih osoba o zakonskim okvirima i pravima na koje oni imaju, te jačanju članova udruge u borbi protiv diskriminacije i izolacije u društvu.

*Centar za socijalnu inkluziju Šibenik u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje - PU Šibenik bio je partner na EU projektu „Razvoj mreže klubova za zapošljavanje na području

Šibensko-kninske županije“ (uz Centar za socijalnu skrb Šibenik i SS Lovre Montija Knin, Medicinsku srednju školu Šibenik i Industrijsko – obrtničku školu Šibenik). U realizaciji aktivnosti Centar surađuje s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom, Pravnom klinikom, profesorima i znanstvenicima s Pravnog fakulteta i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta.

7.3. Aktivnosti pravne zaštite i zaštite od nasilja i zlostavljanja osoba s različitim vrstama i stupnjevima invaliditeta

i

7.4. Uklanjanje stereotipa o oštećenju kao mogućem uzroku nasilja nad osobama s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju

i

7.5. Senzibilizacija stručne i šire javnosti o problematici nasilja i zlostavljanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

* Udruga „Svijet kvalitete“ iz Šibenika formalno je osnovana u kolovozu 2009. godine. Članovi udruge su stručnjaci različitih profila sa iznimno bogatim iskustvom u neprofitnom sektoru, socijali, znanosti, obrazovanju i, uopće, pomagačkim profesijama. Udruga je osnovana s namjerom da se djelatnostima udruge ispunimo prazan prostor psihoterapijskog, savjetodavnog, edukacijskog individualnog i grupnog rada, te da se ponude nove, alternativne pristupe pomoći osobama u nevolji bilo kakve vrste.

Od jeseni 2022. godine udruga „Svijet kvalitete“ upisana je u Evidenciju pravnih osoba i obrtnika koji pružaju socijalne usluge (u privitku - evidencijski broj: 00363), te pruža slijedeće socijalne usluge:

1. Djeci bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi
 - usluga savjetovanja i pomaganja primarnih ili udomiteljskih obitelji
 - usluga savjetovanja i pomaganja djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima
2. Mlađim punoljetnim osobama bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi
 - usluga savjetovanja i pomaganja primarnih ili udomiteljskih obitelji
 - usluga savjetovanja i pomaganja djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima
3. Djeci s problemima u ponašanju
 - usluga savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi

- usluga savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomiteljskih obitelji
- 4. Mlađim punoljetnim osobama s problemima u ponašanju
 - usluga savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi
 - usluga savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomiteljskih obitelji
- 5. Osobama ovisnim o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti
 - usluga individualne psihosocijalne podrške
 - usluga grupne psihosocijalne podrške
 - usluga savjetovanja i pomaganja obitelji
- 6. Žrtvama nasilja u obitelji
 - usluge savjetovanja i pomaganja

U okviru Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika u razdoblju 2021. – 2025. godine, Udruga Svijet kvalitete provođenjem aktivnosti kroz programe i projekte stalno i redovito surađuje sa udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom. Između ostalih, suradnja je bila naročito intenzivna sa Centrom za socijalnu inkluziju Šibenik, Udrugom gluhih i nagluhih Šibensko – kninske županije, Udrugom „Aurora“, Udrugom „Izvor ljubavi“, Udrugom slijepih Šibensko-kninske županije” i ostalima.

U skladu sa činjenicom da udruga ima odobrenje za provođenje PSTN (PSTN je zaštitna mjera koju izriče sud sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji i Kaznenom zakonu , a zbog počinjenja djela nasilja u obitelji) koje su mjere u prekršajnom i kaznenom postupku, u svakoj prilici koristi svoje resurse kako bi radila na pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja i zlostavljanja osoba sa invaliditetom. S obzirom na kapacitete i potencijale udruga u svakom trenutku može osigurati pravno savjetovanje za osobe s invaliditetom, osigurati dostupnost dokumenata za zaštitu ljudskih prava te dokumenata za zaštitu od nasilja osobama s invaliditetom, provesti aktivnosti pravne zaštite i zaštite od nasilja i zlostavljanja osoba s različitim vrstama i stupnjevima invaliditeta te senzibilizacija stručne i šire javnosti o problematici nasilja i zlostavljanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

8. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti; mjere:

8.4. Koristiti odgovarajuće načine i sadržaje edukacija na svim obrazovnim razinama i približiti djeci i mladima znanja i iskustva o obilježjima invaliditeta

* U Gradskoj knjižnici “Juraj Šižgorić” Šibenik, 31. svibnja 2022. g. održano je Savjetovanje „Holistički pristup zdravlju djeteta – prehrana, rekreacija i slobodno vrijeme“. Savjetovanje su

u sklopu projekta „Zdravo i fino“ organizirali, u suradnji s Društvom „Naša djeca“ Šibenik, Šibensko-kninskom županijom i Gradom Šibenikom, Društvo „Naša djeca“ Zabok i Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske. Savjetovanje je financijski podržalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik bila je prijatelj Savjetovanja. Savjetovanja je trebalo ukazati na problem debljine kod djece i mobilizirati stručnu i širu javnost kako bi se taj prioritetni javnozdravstveni problem počeo sustavno rješavati. Eminentni stručnjaci prezentirali su spoznaje o činiocima rizika debljine u trudnoći i ranom djetinjstvu te o prevalenciji prekomjerne tjelesne mase i debljine djece u predškolskoj i školskoj dobi. Prikazani su i opći rizici debljine za zdravlje, kao i primjeri dobre prakse na području prevencije debljine kod djece i usvajanja zdrave prehrane i zdravih stilova života. Savjetovanje je bilo namijenjeno ravnateljima, stručnim suradnicima, učiteljima i nastavnicima u odgojno-obrazovnim ustanovama, pedijatrima, medicinskim i patronažnim sestrama, odjelima društvenih djelatnosti u gradovima, općinama i županijama, roditeljima i nevladinim udrugama, odnosno javnosti općenito. Održana su sljedeća izlaganja: „Trudnoća i rano djetinjstvo: Čimbenici rizika debljine“ (prof. dr. sc. Aida Salihagić-Kadić, Medicinski fakultet u Zagrebu, Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske), „Učestalost povećane tjelesne mase i debljine djece u dobi između 2 i 8 godina“ (prof. dr. sc. Milivoj Jovančević, LittleDot projekt potpore ranom roditeljstvu), „Učestalost debljine djece školske dobi – prikaz rezultata najnovije CroCOSI studije – opći rizici debljine po zdravlje“ (Helena Križan, mag. paed. soc., Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za promicanje zdravlja), „Pravilna prehrana djece u prevenciji pretilosti“ (dr. sc. Eva Pavić, univ. spec. dipl. ing. preh. teh., Klinički bolnički centar Zagreb, Služba za prehranu i dijetetiku), „Sretno dijete koje jede sve“ (Željka Klemenčić, gastronominarka, urednica portala Mrvica), „Zdravo i fino – projekt DND-a Zabok, primjer dobre prakse“ (Jasenka Borovčak, voditeljica Projekta; Snježana Krpes, voditeljica radionica kuhanja i autorica kuharica) i „Pravilna prehrana djece predškolske dobi“ (Lidija Bujas, voditeljica odjela zdravstvene ekologije Zavoda za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije).

* Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik, 21. studenoga 2022. g. predstavljen je roman *Panta rei* Ivane Bulat, apsolutentice tjelesno orijentirane psihoterapije. Tema romana su život i tijek misli osobe s psihičkim poremećajima. U njemu je autorica naglasila potrebu razvijanja empatije i destigmatizacije osoba s teškoćama u području mentalnog zdravlja.

* Grad Šibenik i Udruga gluhih i nagluhih Šibensko-kninske županije u 2022. godini su surađivali na provedbi projekta „Zajednica gluhih kao jednakovrijedna društvena manjina“ za

koji je Grad izdvojio 20.000 kn. Projektom je potaknuta svijest javnosti o dvojezičnosti kao normi u obrazovanju kod gluhih i nagluhih osoba. Isto tako projektom se potaklo na aktivno sudjelovanje gluhih i nagluhih osoba u društvu, a poseban dio projekta utjecao je na senzibiliziranje djece i njihovih stručnih suradnika o problemima i izazovima s kojima se svakodnevno susreću gluhe i nagluhe osobe. U sklopu projekta Mala škola znakovnog jezika prevoditeljica Ana Marija Kolić upoznala je djecu vrtićke dobi s aktivnostima na temu hrvatskog znakovnog jezika. Kroz aktivno sudjelovanje usvojene su osnove Hrvatskog znakovnog jezika te mogućnost ostvarivanja komunikacije. Djecu su upoznata s postojanjem zajednice gluhih na području grada, o njihovom jeziku koji koriste unutar zajednice, samom pristupu u komunikaciji s osobom oštećena sluha i konačno učenje znakovnog jezika kroz igru, gledanje filmova i crtanih filmova te ostvarenje same komunikacije na hrvatskom znakovnom jeziku.

9. Sudjelovanje u kulturnom životu; mjere:

9.1. Osigurati mogućnost kreativnog izražavanja osobama s invaliditetom

* U Gradskoj knjižnici “Juraj Šižgorić” Šibenik, 5. listopada 2022. g., otvorena je izložba učeničkih radova u povodu pedeset pet godina Centra za odgoj i obrazovanje „Šubićevac“, čija je misija odgoj, obrazovanje, psihosocijalna rehabilitacija i skrb za osobe s intelektualnim i višestrukim teškoćama s ciljem razvijanja i unaprjeđenja njihovih kompetencija za samostalan život i rad kao zadovoljnih, neovisnih i odgovornih osoba. Na njoj su bili izloženi slikarski i keramički radovi koje su učenici Centra izradili pod mentorstvom Žane Klisović i Marijane Matuše.

9.2. Poticati umrežavanje i uključivanje osoba s invaliditetom u projekte u kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

* Muzej grad Šibenika u partnerstvu s Gradom Šibenikom; Fotoklubom Šibenik; Udrugom mladih „Mladi u EU“ i Udrugom slijepih Županije Šibensko-kninske od 2018. godine provodi projekt KULTAJMO u Šibeniku-program razvoja civilnog sektora kroz aktivnosti u kulturi. Projekt je dovršen 28. veljače 2020. godine. Ukupna vrijednost projekta je 797.757,40 kn u okviru kojega je u 2020. godini za Muzej grada Šibenika nabavljeno:

- laptop, glasovna jedinica i čitač ekrana za slijepe i slabovidne osobe
- oprema za 3D printanje za potrebe održavanja taktilne izložbe za slijepe i slabovidne
- taktilne ploče za slijepe koje će se postaviti na 6 arheoloških lokaliteta
- induktivne petlje za gluhe i nagluhe osobe (postavljene u 3 prostorije muzeja)

- brošure na brailleovom pismu (sve navedeno u ukupnoj vrijednosti od 225.488,47 kn (s PDV-om). Nadalje, u okviru programa ugovoren je angažman videćeg pratitelja za potrebe slijepih i slabovidnih i organizirani poludnevni izleti na 4 arheološka lokaliteta za slijepe i slabovidne osobe .

* Tijekom 2022. godine Muzej grada Šibenika tradicionalno održava radionice s osobama s posebnim potrebama iz Centra za odgoj i obrazovanje iz Šibenika u Muzeju i na arheološkoj lokaciji Bribirskoj glavici.

* Tijekom 2022. godine JU Tvrdava kulture Šibenik je nastavila uspješnu suradnju s Ustanovom za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom DES (Split), specijaliziranom za tisak i print promidžbenih materijala te jedan dio grafičkih i tiskarskih usluga Tvrdava kulture ostvaruje upravo kroz suradnju s DES-om. Nadalje, u 2022. socijalna zadruha Humana Nova za Tvrdavu kulture proizvela je specijalizirane suvenire namijenjene prodaji u Shopovima koji se nalaze na lokacijama Sv.Mihovil, Barone, sv.Ivan i City Ponit.

* U Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik, 26. siječnja 2022. godine održana je početna konferencija projekta „Od boje do zvuka u virtualnom svijetu“. Projekt je preko poziva „Umjetnost i kultura online“ sufinancirala Europska unija sredstvima Europskog socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020. a proveo ga je Ogranak Matice hrvatske u Šibeniku u partnerstvu Knjižnicom. Na konferenciji je bilo riječi o cilju projekta – povećanju pristupa umjetničkim i kulturnim aktivnostima ranjivim skupinama, djeci i mladima do dvadeset pete godine te starijim osobama, iznad pedeset četiri godine, njegovoj provedbi i radionicama koje će se u sklopu njega održati. Riječ je o besplatnim *online* radionicama iz glazbene, dramske, literarne i likovne umjetnosti. Projekt je realiziran od 2. veljače do 23. svibnja 2022. Iz Europskog socijalnog fonda za nj su osigurana bespovratna sredstva u iznosu od 307.692,11 kn, a iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 54.298,61 kn.

* U Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik korisnici s posebnim potrebama redovito sudjeluju u natjecanjima koje Knjižnica tijekom 2022. godine subotom organizira na Audiovizualnom odjelu, npr.: PS5 NBA2023, PS4 Minecraft, PC Roblox, te kvizovima na razne teme: NBA, Minecraft, Marvel i sl. Ti korisnici, a stariji od dvadeset do trideset sedam godina, redovito posjećuju knjižnicu, odnosno Audiovizualni odjel, na kojemu slušaju glazbu, boje, crtaju, čitaju...

9.3.Poticati kulturnu suradnju putem raznih oblika kulturnih manifestacija

i

9.4.Upoznati javnost s kulturno-umjetničkim mogućnostima i postignućima osoba s invaliditetom

* Tradicionalno, u sklopu Međunarodnog dječjeg festivala Hrvatsko narodno kazalište u Šibeniku tradicionalno organizira projekt u kojem uključuju učenike i nastavnike osnovnih škola i djecu iz dječjih vrtića iz cijele Hrvatske da se pridruže likovnom natječaju koji rezultira otvorenjem likovne izložbe u povodu otvorenja festivala. Na natječaj se svake godine odazivaju i polaznici Centra za odgoj i obrazovanje Šubićevac. Prošlogodišnje tema 62. međunarodnog dječjeg festivala bile su : *Prostor slobode*, posvećena je tematici prostora u najširem smislu i djetetova doživljaja prostora oko sebe i u sebi i *Kad se male ruke slože – susret kultura*. Na 62. MDF-u realizirano je 88 programa (predstave, filmske projekcije, literarni programi, ulične izvedbe, sajam dječje knjige, izložbe i 33 radionice. Ukupno se procjenjuje da je na festivalskim programima bilo više od 20.000 posjetitelja. U radionicama je sudjelovalo oko 600 djece.

9.5. Omogućiti dostupnost kulturnih sadržaja i doživljaj kulturne baštine osobama s invaliditetom

* U Hrvatskom narodnom kazalištu Šibenik, 4. svibnja 2022. godine održana je prva predstava prilagođena za osobe s oštećenjem sluha. Predstavu “Guja u njedrima”, poznatog i svjetski priznatog autora Alana Ayckbourn, gluhe i nagluhe osobe pratile su putem posebno izrađenih titlova namijenjenih osobama oštećenog sluha. Deset korisnika Udruge gluhih i nagluhих Šibensko-kninske županije prvi puta je bilo u kazalištu jer dosad za njih nije postojala mogućnost da prate predstave. Projekt je financiran sredstvima Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

* Ustanove u kulturi grada Šibenika kontinuirano rade na prilagodbi prostora i kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom:

* Muzej grada Šibenika ima prilagođen pristup - ugrađenu platformu za prijevoz osoba sa invaliditetom za razgledavanje Stalnog postava i pomagala:

- laptop, glasovna jedinica i čitač ekrana za slijepe i slabovidne osobe
- oprema za 3D printanje za potrebe održavanja taktilne izložbe za slijepe i slabovidne
- taktilne ploče za slijepe koje će se postaviti na 6 arheoloških lokaliteta
- induktivne petlje za gluhe i nagluhe osobe (postavljene u 3 prostorije muzeja)
- brošure na brailleovom pismu.

*Javna ustanova Tvrđava kulture Šibenik, u svom radu, osim što osigurava pristupačnost svojim građevinama osobama s invaliditetom i smanjenje pokretljivosti, isto tako svojim korisnicima pruža i digitalnu pristupačnost - Prilagodba www.tvrdjava-kulture.hr osobama s invaliditetom.

Digitalna pristupačnost je praksa prilagodbe web stranica da i osobe s invaliditetom nemaju nikakvih prepreka u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju. Digitalna pristupačnost je proces / skup pravila koji u konačnici olakšavaju pristup sadržaju web stranica:

- za osobe koje imaju vizualne poteškoće (slijepi, slabovidni, osobe koje ne razlikuju boje i drugi)
- za osobe koje imaju slušne poteškoće (gluhi, nagluhi)
- za osobe koje imaju motoričke i kognitivne poteškoće (osobe sa otežanim radom ruku / nogu te osobe koje zbog posljedica bolesti ili oštećenja vida, sluha ili motorike teže obrađuju informacije). Sve navedeno JU Tvrđava kulture Šibenik je omogućila korisnicima još od rujna 2010. godine.

* Gradska knjižnica “Juraj Šižgorić” Šibenik osigurala je pomagala za osobe s invaliditetom:

- računalo za slijepce i slabovidne osobe, zvučne knjige i reproduktor za njihovo čitanje,
- taktilne slikovnice i knjige na Brailleovu pismu.

Osobito se kod nabavne politike vodi računa o nabavi knjižne i neknjižne (audiovizualne) građe za slijepce i slabovidne osobe. Knjižnica jako dobro surađuje s Hrvatskom knjižnicom za slijepce, s kojom je sklopila i ugovor o nabavi građe, a u rujnu 2021. primila je donaciju od stotinu naslova zvučnih knjiga na CD-ima (u MP3 i Daisy formatu), koju joj je uručio Sakib Pleh, direktor Biblioteke za slijepa i slabovidna lica u Republici Bosni i Hercegovini, kad je sa svojim suradnicima posjetio Knjižnicu.

*Civitas Sacra - Interpretacijski centar katedrale sv. Jakova ima prilagođen pristup za osobe s invaliditetom.

10. Sudjelovanje u političkom i javnom životu; mjere:

10.1. Osiguravanje tehničke potpore ili drugih oblika pomoći da bi svim zainteresiranim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značenja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini

*Javnost rada na sjednicama predstavničkog tijela Služba - Tajništva Grada osigurava osim fizičke nazočnosti sjednicama, također i online streamingom video i audio sjednica na službenim mrežnim stranicama Grada - <https://www.sibenik.hr/>; te gradskom you tube kanalu.

* JU Tvrđava kulture Šibenik prilagodila je službene mrežne stranice www.tvrdjava-kulture.hr osobama s invaliditetom (rujan 2020.) Digitalna pristupačnost je praksa prilagodbe web stranica da i osobe s invaliditetom nemaju nikakvih prepreka u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju. Riječ je o procesu / skup pravila koji u konačnici olakšavaju pristup sadržaju web stranica:

- za osobe koje imaju vizualne poteškoće (slijepi, slabovidni, osobe koje ne razlikuju boje)
- za osobe koje imaju slušne poteškoće (gluhi, nagluhi).
- za osobe koje imaju motoričke i kognitivne poteškoće (osobe sa otežanim radom ruku / nogu te osobe koje zbog posljedica bolesti ili oštećenja vida, sluha ili motorike teže obrađuju informacije)

10.2. Informirati osobe s invaliditetom o načinu funkcioniranja Gradskog vijeća Grada Šibenika, te ih informirati o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice

*Služba - Tajništva Grada objavljuje najave sjednica predstavničkog tijela s nacrtima svih prijedloga akata o kojima će se raspravljati na sjednicama predstavničkog tijela. Provodi e-savjetovanje o nacrtima općih akata sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama što je omogućeno svim građanima pa i osobama s invaliditetom. Svi akti vezano za političko djelovanje lako su dostupni na službenik mrežnim stranicama Grada.

11. Rekreacija, razonoda i sport; mjere:

11.2. Prilagodba sportskih terena te prilagodba opreme potrebama djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

i

11.4. Omogućiti osobama s invaliditetom neposredno praćenje sportskih događanja na sportskim terenima (u suradnji sa sportskim klubovima) uza sve potrebne prilagodbe

* U okviru djelovanja javne ustanove za upravljanje športskim objektima „Športski objekti Šibenik“ objekti Zatvoreni bazen ŠRC-a Crnica; dvorana Baldekin te dvorana ŠRC Ljubica su imaju prilagođen pristup za osobe s invaliditetom na način da su izrađene pristupne rampe za osobe s invaliditetom, nadalje bazen Crnica posjeduje lift za spuštanje i dizanje invalida iz prostora plivališta. Osim toga sportska dvorana Baldekin također posjeduje pristupnu rampu za invalide te lift za osobe s invaliditetom iz prostora svlačionica i sanitarnih čvorova u prostor

borilišta i gledališta. Projekt proveden u rujnu 2022. godine - Ugradnja koso podizne platforme za prijevoz osoba s invaliditetom u sportsku dvoranu Baldekin; Stjepana Radića 44, Šibenik
Ukupna vrijednost projekta iznosila je 108.737,50 kn, od čega je Grad Šibenik sufinancirao 63.737,50 kn, a Ministarstvo hrvatskih branitelja (sukladno Javnom pozivu za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom; sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2021. godini na području Republike Hrvatske) 45.000,00 kn. Ulaganje se sastojalo od izrade i postavljanja koso podizne platforme za prijevoz osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti na stepenište kojim se iz svlačionica pristupa parketu dvorane.

12. Civilno društvo; mjere:

12.1. Sustavno podizanje razine svijesti javnosti o značenju udruga osoba s invaliditetom

* Tijekom 2021. godine Grad Šibenik je konstantno surađivao s udrugama osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom na području grada Šibenika. Na izradi lokalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom grada Šibenika za razdoblje 2021.-2022. godine.

* Tijekom 2022. godine Grad Šibenik i njegovi partneri udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom surađivali su na podizanju razine svijesti javnosti o značenju druga osoba s invaliditetom, poput:

- Centar za socijalnu inkluziju u partnerstvu s Gradom Šibenikom predstavljao je rad udruge, projekte i programe te dostupne socijalne usluge. Uz redovito izvješćavanje i promociju rada na Internet (<http://www.inkluzija-sibenik.hr/>) i Facebook stranici udruge (<https://hr-hr.facebook.com/inkluzija.sibenik>) javnost je izvještavana i na stranicama lokalnih portala i partnerskih organizacija: ŠibenikIN, In portal, INFOVODICE, Šibenski portal; gostovanja u emisijama: emisiji Pomalo na Diadora TV i radio emisijama (Radio Ritam, Radio Knin, Radio Drniš). Organizirani su Dani otvorenih vrata udruga, 2. lipnja 2022. godine.

12.2. Razvijati partnerstvo Grada Šibenika s udrugama osoba s invaliditetom na konkretnim projektima i programima

Grad Šibenik kontinuirano, za svaku proračunsku godinu, provodi javne pozive za projekte i programe udruga u okviru kojih financira projekte i programe udruge osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom na području grada Šibenika. U proračunskoj 2022. godini iznos potpora iznosio je 234.000 kn što je iznos u okvirima

planiranih sredstava prethodnih proračunskih godina. Udruge i projekti financiran u 2022. godini:

Udruga slijepih Županije Šibensko-kninske ; „Gledajte s nama“
udruga.slijepih.sibenik@si.t-com.hr

Udruga gluhih i nagluhih Šibensko-kninske županije; „Zajednica gluhih kao jednakovrijedna društvena manjina“
hrvojepapak@yahoo.com
ugnskz@gmail.com

Hrvatski vojni invalidi Domovinskog rata Šibenik ;Aktivnosti udruge HVIDRA Šibenik u 2022.“
hvidrahr@net.hr

Konjički klub Kolan-Udruga za aktivnost i terapiju konja; „Terapijsko jahanje za djecu i mlade s poremećajem u ponašanju“
farmahappyhorse&@gmail.com

Liga protiv raka Šibensko-kninske županije; „Rad na prevenciji i ranom otkrivanju raka“
liga.protiv.raka.sibenik@si.t-com.hr

Društvo multiple skleroze Šibensko -kninske županije; „Neovisno življenje osoba s multiplom sklerozom“
dms.sibenik@gmail.com

Centar za socijalnu inkluziju Šibenik; „Zapošljavanje uz podršku i radne aktivnosti osoba s invaliditetom na području grada Šibenika“
inkluzija.sibenik@si.t-com.hr

Udruga Kamenčići ; „Poboljšanje kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama kroz razvijanje mreže inovativnih usluga“
udruga.kamencici@gmail.com
Udruga Aurora; „Kupnja kombija „
marijana.rajic@si.t-com.hr

Udruga mladih Mladi u EU; „Centar za mlade Šibenik“
martin.mrsa@mladi-eu.hr

Klub liječenih alkoholičara Klica Šibenik; „Podrška u apstinenciji“
klubklica@gmail.com

Udruga za pomoć djeci s teškoćama u učenju
Šb-kn županije "Izvor ljubavi" Šibenik; „ Kad su čitanje i pisanje muka“
izvor.ljubavi@gmail.com

Udruga „Svijet kvalitete“, „Psihosocijalni tretman počinitelja obiteljskog nasilja“
svijet.kvalitete@gmail.com

* Programom javnih potreba u sportu Grada Šibenika za 2022. godinu, osiguravaju se sredstva iz Proračuna Grada Šibenika i za programsko područje djelovanje sportskih udruga punopravnih članova Zajednice sportova Grada Šibenika .

Ovim programom želi se podignuti kvaliteta i razvoj sporta i sportske kulture kao i veća uključenost djece, mladih i građana u sportske aktivnosti. Program javnih potreba u sportu realizira se kroz aktivnosti koje provodi Zajednica sportova Grada Šibenika, a to su:

- stipendiranje vrhunskih sportaša I., II. i III. kategorije u olimpijskim disciplinama
- aktivnost djelovanja sportskih udruga kao nositelja kvalitete sporta i njihovog primjerenog predstavljanja grada u zemlji i inozemstvu. Broj sportskih udruga i visina sredstava kojima se podupire rad sportskih udruga definiraju se provođenjem Javnog poziva za predlaganje programa javnih potreba u sportu kojeg raspisuje Zajednica sportova Grada Šibenika
- opća i zdravstvena zaštita sportaša koju provodi sportska ambulanta Doma zdravlja Šibenik i koja pruža uslugu zdravstvene zaštite sportašima s područja grada Šibenika:
- redovna djelatnost Zajednice sportova Grada Šibenika koja svojim djelovanjem prati i koordinira rad sportskih udruga, planira, organizira, promiče i kontrolira provedbu sportskih aktivnosti u svojoj nadležnosti sukladno zakonu.

Udruga „Zajednica sportova grada Šibenika“ U 2022. godini financirala je projekte za tri udruge

koje za svoj trenažni proces koriste gradske sportske objekte, a u svom djelovanju programski djeluju u korist sportaša s invaliditetom svih dobnih skupina, a to su : Karate klub osoba s invaliditetom Krka, Klub sjedeće odbojke Šibenik, Košarkaški klub invalida u kolicima Šibenik. Ukupna vrijednost potpisanih ugovora programa/projekata u 2022. godini je 22.000, kuna kroz Program javnih potreba u sportu grada Šibenika. Program koristi 35 članova iz navedenih udruga, a za stručni rad zadužene su udruge koje ga provode.

ZAKLJUČAK:

Strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika u razdoblju 2021. – 2025. godine (u daljnjem tekstu „Strategija“) nastoji se stvoriti uvjete kako bi se osobe s invaliditetom aktivno uključile i ravnopravno sudjelovale u društvu poštivanjem urođenog dostojanstva i uvažavanjem posebnih interesa te sprječavanje bilo kakve diskriminacije. Potrebno je omogućiti socijalno uključivanje osoba s invaliditetom ostvarivanjem integracije na važnim životnim područjima poput ravnopravnog sudjelovanja u političkom, javnom i kulturnom životu; u procesu odgoja i obrazovanja; u zapošljavanju, zdravstvu i rehabilitaciji; u socijalnoj zaštiti; u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja; u istraživanju i razvoju i u drugom.

Donošenje i provođenje Strategije zahtijeva sustavnu i stalnu koordinaciju mnogobrojnih sudionika kao što je i vidljivo iz priloženog izvještaja.

Mjere i aktivnosti navedene u Strategiji uspješno će i pravodobno biti provedene samo uz stalnu inicijativu za provođenjem aktivnosti između pojedinih izvršitelja. Osobe s invaliditetom i djeca s poteškoćama u razvoju posebno su osjetljiva skupina naših sugrađana za čiju skrb Grad Šibenik provodi mjere i osigurava niz pomoći u okviru svog socijalnog programa, ali i kontinuirano provodi i financira projekte koji u cilju imaju povećanje mobilnosti, odnosno osiguravanje pristupačnosti objektima i ostaloj gradskoj infrastrukturi. Posebno se financiraju programi pomoći u učenju i nastavi, predškolski programi i sportski projekti koje provode ustanove i udruge koje skrbe o osobama i djeci s invaliditetom.

Izvješće o provedbi mjera i aktivnosti Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika za razdoblje 2021.-2022. godine dostavlja se Odboru za provedbu Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom grada Šibenika u razdoblju 2021.-2025. godine dana 15. ožujka 2023. godine.

Izvješće je prihvaćeno na sjednici Odbora koja je održana 23. ožujka 2023. godine.

PREDSJEDNICA ODBORA:
Pročelnica Upravnog odjela za
društvene djelatnosti Grada Šibenika
Mirjana Žurić v.r.